

A

בס"ז

Intro

Today we will Be"H learn קס קד מ"ו קד מל מסכת עבודה זרה? Some of the topics we will learn about include:

Whether it is permitted to benefit from the following items that were worshipped:

אילן שנטעו ולבסוף עבדו

A tree that was planted without intent to worship it and was later worshipped;

אבני הר שנדלדלו

Stones that were dislodged from a mountain on their own;

הר ובהמה

Mountains and animals;

זקף ביצה להשתחוות לה

If one set up an egg to bow to it;

זקף לבינה להשתחוות לה

If one set up a brick to bow to it;

יש נעבד במחובר אצל גבוה

Whether items that are attached to the ground and were worshipped, are permitted for use as a קרבן?

B And

מכשירי קרבן כקרבן דמו

Whether it is permitted to use them for the מזבח, which merely assists with the קרבן?

יש שינוי בנעבד

Do items that were worshipped and are forbidden to הקדש, become permitted if they undergo significant change?

קולא וחומרא לחומרא פרכינן

When we have two options, we always make a קל וחומר that teaches a stringency, not a leniency.

האסורין לגבי מזבח

Whether the offspring of an animal forbidden for use as a קרבן are permitted?

The Gemara discusses

נרבעו ולבסוף עיברו

עיברו ולבסוף נרבעו

Whether the animal was first נרבע and then it became pregnant, or the reverse.

הזאות דוחה את השבת

Whether one may sprinkle the water of the פרה אדומה on Shabbos, which is אסור מדרבנן, to become טהור on טהור פסח אסור מדרבנן. קרבן פסח קרבן פסח, קרבן פסח.

So, let's review:

The Gemara earlier brought a מחלוקת רבי יוסי בר' יהודה ורבנן whether

אילן שנטעו ולבסוף עבדו

A tree that was planted without intent to worship it and was later worshipped, becomes forbidden or not?

The Gemara now cites a ברייתא: העכו"ם העובדים את ההרים ואת הגבעות הן מותרין ועובדיהן בסייף

If idolaters worshipped a mountain or hill, the mountain does not become forbidden, while the idolaters are executed by the sword.

However,

ואת הזרעים ואת הירקות הן אסורין ועובדיהן בסייף

If they worshipped grains or vegetables, the grains do become forbidden, and the idolaters are executed by the sword.

The Gemara explains that the Braisa rules that the grains become forbidden, because

רבי יוסי בר' יהודה היא

The Braisa reflects the opinion of הדה יוסי ב"ר יוסי אחר, who says that

נטעו ולבסוף עבדו אסור

Something that was planted and subsequently worshipped is forbidden, because

יש בהן תפיסת ידי אדם

From the Gemara earlier ...

אחלוקת רבי יוסי בר' יפודה ורבנן

אילן שנטעו ולבסוף עבדו

A tree that was planted without intent to worship it and was later worshipped, becomes forbidden or not?

העכו״ם העובדים את ההרים ואת הגבעות הן מותרין ועובדיהן בסייף

If idolaters worshipped a mountain or hill, the mountain does not become forbidden, while the idolaters are executed by the sword.

However,

ואת הזרעים ואת הירקות הן אסורין ועובדיהן בסייף

If they worshipped grains or vegetables, the grains do become forbidden, and the idolaters are executed by the sword.

The grains become forbidden, because רבי יוסי בר' יהודה היא

who says that

נטעו ולבסוף עבדו אסור

Something that was planted and subsequently worshipped is forbidden, because

יש בהן תפיסת ידי אדם

Dedicated By: _

The Gemara then cites a related מחלוקת between בני רבי חייא regarding

אבני הר שנדלדלו

Stones that were dislodged from a mountain on their own: חד אמר אסורות

וחד אמר מותרות

One opinion holds they are forbidden, while the other opinion holds they are permitted. And the Gemara explains:

חד אמר מותרות

Because, the stones are like

הר ובהמה מותריו

Mountains and animals, even if worshipped, remain permitted.

Now, we could argue

מה להר שכן מחובר

Perhaps only a mountain, which is attached to the ground, is permitted, and

מה לבהמה שכן בעלת חיים

Perhaps only animals, which are alive, remain permitted?

However, we derive this Halachah from the צד השוה, their common characteristic:

הר ובהמה

אין בו תפיסת ידי אדם ומותר

אף הני שאין בהן תפיסת ידי אדם ומותרין

Mountains and animals are not made by people, and always remain permitted. Therefore, these stones, which were not formed by people, are also permitted.

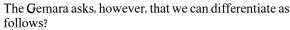

Dedicated By: _

מה להצד השוה שבהן שכן לא נשתנו מברייתן

Mountains and animals have not changed significantly from their original form, while these stones have changed in that they became detached?

The Gemara answers

אתיא מבהמה בעלת מום ומהר

We derive this Halachah that the stones are מותר from the α of a blemished animal, which HAS changed, and mountains;

Alternately,

מבהמה תמה ומאילן יבש

From an unblemished animal and a withered tree, which has changed.

However, חד אמר אסורות Because להכי כתיב שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו דאע"ג דאתיא מדינא להיתרא לא תתיא

The Pasuk says to despise עבודה זרה. This instructs us not to expound any possible leniencies. Therefore, we do not make this קל וחומר, and the stones are forbidden.

4

The Gemara seeks to attribute each opinion to their authors, and as a possible proof, cites the following inquiry:

בעי חזקיה

חזקיה, who was one of ר' חייא's sons, inquired: זקף ביצה להשתחוות לה

מהו

If one set up an egg to bow to it, does it become forbidden?

The Gemara, at first, assumes להשתחות לה והשתחוה לה

He set it up to bow to it, and indeed bowed to it; and קא מיבעיא ליה

האי זקיפתה

אי הוי מעשה

אי לא הוי מעשה

He was inquiring whether setting it up is considered a significant action, and it's forbidden, because it does have תפיסת ידי אדם.

Now, we can infer לא זקף לא מיתטרא

If a person did not perform any action, it would certainly be permitted because it does not have תפיסת ידי אדם.

If so, ש"מ

Dedicated By: _

בני ר' חייא דשרו

We can infer from here that בני ד' חייא hold that it only becomes forbidden if

יש בהן תפיסת ידי אדם

A person performs an action?

The Gemara seeks to attribute each opinion to their authors

בעי תזקיה

חזקיה, who was one of ר' חייא's sons, inquired:

זקף ביצה להשתחוות לה מהו

If one set up an egg to bow to it, does it become forbidden?

The Gemara, at first, assumes

להשתחוות לה והשתחוה לה

He set it up to bow to it, and indeed bowed to it; and

קא מיבציא ליפ

האי זקיפתה אי הוי מעשה אי לא הוי מעשה

He was inquiring whether setting it up is considered a significant action, and it's forbidden, because it does have תפיסת ידי אדם.

Now, we can infer

לא זקף לא מיתסרא

If a person did not perform any action, it would certainly be permitted because it does not have תפיסת ידי אדם.

בני ר' חייא דשרו

We can infer from here that בני כ' חייא hold that it only becomes forbidden if

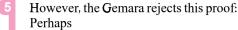
יש בהן תפיסת ידי אדם

a person performs an action?

דהשתחוה לה אע"ג דלא זהפה אסורה

Perhaps בני ר' חייא hold that if he had bowed to it, it would certainly have become forbidden, even without תפיסת ידי

And their inquiry is in the case כגון שזקף ביצה להשתחוות לה ולא השתחוה לה

They were discussing a case where he only set it up to bow to it, but he did NOT bow to it.

The Gemara however interjects that this cannot be the scenario of their inquiry, because this would be no question;

It depends on the following מחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא

למאן דאמר עבודת כוכבים של ישראל אסורה מיד אסורה למאן דאמר עד שתיעבד הא לא פלחה

According to the opinion that a Jew's idol becomes forbidden immediately, it would be forbidden; According to the opinion that it only becomes forbidden when worshipped, it would be permitted?

דהשתחוה לה אע"ג דלא זקפה אסורה

Perhaps בני כ' חייא hold that if he had bowed to it, it would certainly have become forbidden, even without תפיסת ידי אדם.

And their inquiry is in the case כגון שזקף ביצה להשתחוות לה ולא השתחוה לה

They were discussing a case where he only set it up but he did not bow to it.

This cannot be the scenario of their inquiry, because this would be no question;

It depends on the following מחלוקת רבי ישמעאל ורבי עקיבא

למאן דאמר עד שתיעבד הא לא פלחה

למאן דאמר עבודת זרה של ישראל אסורה מיד – אסורה

According to the opinion that it only becomes forbidden when worshipped, it would be permitted.

According to the opinion that a Jew's idol becomes forbidden immediately, it would be forbidden;

Therefore, we must say that their inquiry is in the following scenario:

כגון שזקף ביצה להשתחוות לה

ולא השתחוה לה

ובא עובד כוכבים והשתחוה לה

He set up the egg to bow to it, but did not, and then an idolater bowed to it.

And the Gemara points out that אמר שמואל ruled in a similar case:

ישראל שזקף לבינה להשתחוות לה ובא עובד כוכבים והשתחוה לה אסורה

If a Jew set up a brick to bow to it, and an idolater bowed to it, it becomes forbidden.

However, their question is that perhaps there is a difference:

לבינה הוא דמינכרא זקיפתה

אבל ביצה לא

או דלמא לא שנא

Perhaps only a brick becomes forbidden, because its setup is noticeable, and so his act is considered significant, or perhaps there is no difference?

The Gemara answers

תיקו

Leaving the matter unresolved.

======

7

The Gemara records another related inquiry:

המשתחוה להר

אבניו מהו למזבח

If someone bows to a mountain, can the stones be used for the המזבח?

The Gemara explains that this depends on two factors:

1.

יש נעבד במחובר אצל גבוה

או אין נעבד במחובר אצל גבוה

Items that were worshipped while attached to the ground, are permitted for private benefit.

And the question is whether they are forbidden for use as a קרבן, or not?

2.

את"ל יש נעבד במחובר אצל גבוה

מכשירי קרבן כקרבן דמו

או לא

Even if such items do become forbidden, perhaps this is only for the קרבן itself, but they are permitted to be used for the מגבת which merely assists with the פרבן?

The Gemara answers

ק״ו

ומה אתנן

שמותר בתלוש להדיוט

אסור במחובר לגבוה

An item used as payment for אוות, which is permitted for private use even when detached from the ground, is forbidden to be used for הקדש even if it is attached,

because the Pasuk says

לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב

לא שנא תלוש ולא שנא במחובר

The Pasuk does not differentiate between attached or detached items.

If so,

נעבד

שאסור בתלוש להדיוט

אינו דין

שאסור במחובר לגבוה

An item that was worshipped, which IS forbidden for private use when detached, certainly should be forbidden to הקדש even when attached?

המשתחוה להר אבניו מהו למזבח

If someone bows to a mountain, can the stones be used for the מזבח?

- 1 -

יש נעבד במחובר אצל גבוה או אין נעבד במחובר אצל גבוה

Items that were worshipped while attached to the ground, are permitted for private benefit.

And the question is whether they are forbidden for use as a קרבן, or not?

- 2 -

את"ל יש נעבד במחובר אצל גבוה מכשירי קרבן כקרבן דמו – או לא

Even if such items do become forbidden, perhaps this is only for the קרבן itself,

but they are permitted to be used for the מדבת which merely assists with the קרבן?

קל וחומר ומה אתנן שמותר בתלוש להדיוט

An item used as payment for זכות, which is permitted for private use even when detached, is forbidden to be used for הקדש even if it is attached,

אסור במחובר לגבוה

because the Pasuk says

כלא תביא אתנן וונה ובוזזיר ככב לא שנא תלוש ולא שנא במתובר

The Pasuk does not differentiate between attached or detached items.

IF SO

נעבד שאסור בתלוש להדיוט אינו דין שאסור במחובר לגבוה

An item that was worshipped which IS forbidden for private use when detached, certainly should be forbidden to even when attached?

The Gemara points out that we could make the inverse קל

מה נעבד שאסור בתלוש אצל הדיוט

מותר במחובר לגבוה

An item that was worshipped, which is forbidden for private use when detached, is still permitted for שהקדש when attached, as the Pasuk says

אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם

And

לא שנא להדיוט ולא שנא לגבוה

The Pasuk permits attached items and does not differentiate between private or הקדש use.

Ifso

אתנן שמותר בתלוש להדיוט אינו דין שמותר במחובר לגבוה

An item used as payment for אוות, which is permitted for private use when detached, is certainly permitted for when attached?

The Gemara answers

קולא וחומרא

לחומרא פרכינן

When we have two options, we always make the קל וחומר that teaches a stringency, not a leniency.

Therefore,

יש נעבד במחובר אצל גבוה

If someone bows to a mountain, the stones may not be used for the מזבת.

=====

The Gemara points out that we could make the inverse win b:

מה נעבד שאסור בתלוש אצל הדיוט מותר במחובר לגבוה

An item that was worshipped, which is forbidden for private use when detached, is still permitted for הקדש when attached,

as the Pasuk says

אכהיהם על ההרים

ואא ההרים אאהיהם

לא שנא להדיוט ולא שנא לגבוה

The Pasuk permits attached items and does not differentiate between private or use.

אתנן אתנן שמותר בתלוש להדיוט אינו דין שמותר במחובר לגבוה

An item used as payment for זכות, which is permitted for private use when detached, is certainly permitted for הקדש when attached?

> קולא וחומרא לחומרא פרכינן

When we have two options, we always make the קל וחומר that teaches a stringency, not a leniency.

Therefore,
יש נעבד במתובר אצל גבוה

If someone bows to a mountain, the stones may not be used for the מזבת.

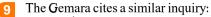

Dedicated By: __

9

המשתחוה לקמת חטים

מהו למנחות

If someone bows to attached stalks of wheat, can it be used for flour for מנחות?

And the Gemara explains:

יש שינוי בנעבד

או איו שינוי בנעבד

Do items that are forbidden to הקדש become permitted if they undergo significant change?

The Gemara cites a ברייתא as proof:

כל האסורין לגבי מזבח

ולדותיהן מותרים

The offspring of an animal forbidden for use as a קרבן are permitted.

However.

רבי אליעזר אוסר

רבי אליעזר holds they are forbidden.

can it be used for flour for מנחות

And the Gemara explains:

יש שינוי בנעבד או אין שינוי בנעבד

Do items that are forbidden to הקדש become permitted if they undergo significant change?

The Gemara cites a known as proof:

כל האסורין לגבי מזבח ולדותיהן מותרים

The offspring of an animal forbidden for use as a קרבן are permitted.

Dedicated By: _

The Gemara explains the מחלוקת:

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו

Their Machlokes is in a case where someone first was דובע the animal and then it became pregnant. In this case, Rashi explains,

תנא קמא סבר

זה וזה גורם מותר

ורבי אליעזר סבר

זה וזה גורם אסור

They are arguing whether an animal is forbidden if only one of its parents was forbidden. ®

However,

עיברו ולבסוף נרבעו

דברי הכל אסורין

If someone was רובע a pregnant animal, the fetus also becomes forbidden, because the fetus was also. נרבע.

Clearly,

אין שינוי בנעבד

A significant change, such as a fetus being born, does not permit this prohibition.

However, according to another version, the Gemara differentiates:

התם

מעיקרא בהמה והשתא בהמה

הכא

מעיקרא חיטי והשתא קמחא

Being born is not considered a significant change, because a fetus is also called an animal. However, grinding wheat into flour is considered a significant change, because wheat and flour are two totally different things.

The Gemara explains the spulny:

אור וב נחמן אמר ובה בר אבות

מחלוקת כשנרבעו ולבסוף עיברו

Their Machlokes is in a case where someone first was רובע the animal and then it became pregnant. In this case...

Rashi explains,

וובי אליצוי סבו זה וזה גורם אסור

120 KND KIN

זה וזה גורם מותר

They are arguing whether an animal is forbidden if only one of its parents was forbidden.

However,

עיברו ולבסוף נרבעו דברי הכל אסורין

If someone was רובע a pregnant animal, the fetus also becomes forbidden, because the fetus was also בכרבע.

Clearly,

אין שי<u>נוי בנעבד</u>

A significant change, such as a fetus being born, does not permit this prohibition.

However, according to another version,

הכא מעיקרא חיטי והשתא קמחא

However, grinding wheat into flour is considered a significant change, because wheat and flour are two totally different things.

התם מעיקרא בהמה והשתא בהמה

Being born is not considered a significant change, because a fetus is also called an animal.

Dedicated By: ___

